

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Dela „Solidaritatea”: Convocare. — Stânga și dreapta politică. — Vai de biet român săracul. — Cronica economică. — Aviz. — *Cronica*: Comemorarea Ion A. Lapedatu și sărbătorirea Dilor Alexandru și Ion Lapedatu. — *Bilanț*: „Industria aurului”, soc. anon. în Abrud.

„SOLIDARITATEA”

ASOCIAȚIUNE DE INSTITUTE FINANCIARE CA ÎNSOȚIRE.

CONVOCARE.

În urma amânării adunării generale din 8 Noiembrie 1936 — amânare decisă de Consiliul de administrație în 26 Octombrie 1936, — băncile membre ale asociației sunt rugate să participe prin reprezentanții lor autorizați la

Adunarea generală ordinară,

care se va ținea **Duminică, 13 Decembrie 1936, orele 9 1/2 a. m.**, la Cluj, în sala festivă a Camerei de Industrie și Comerț, str. Mareșal Foch, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă a consiliului de administrație, citirea raportului consiliului de cenzori pentru gestiunea anului 1935, prezentarea Bilanțului și a Contului Profit & Pierdere încheiate per 31 Decembrie 1935;
2. Descărcarea consiliului de administrație și a consiliului de cenzori pentru gestiunea anului 1935;
3. Alegerea noului consiliu de administrație;
4. Probleme actuale;
5. Taxele de membru pentru anul 1936;
6. Propuneri și interpelări.

Sibiu, 26 Octombrie 1936.

ss. **Dr. Aurel Vlad**
președintele „Solidarității”.

Băncile, cari din motive de economie, nu pot trimite reprezentanți, sunt rugate să trimită procură semnată în regulă pentru a fi reprezentate de persoane, cari vor lua parte la adunare. Procurile se vor trimite până la 12 Decembrie 1936 la Sibiu pe adresa „Solidarității”, sau la Cluj pe adresa Băncii Centrale.

Stânga și dreapta politică.

Noțiunea de „stânga” și „dreapta” se folosește în general spre a fixa relativ un punct în — plan — și câteodată chiar în spațiu. Dar aceste noțiuni au mai fost înțelese și într'un sens special. Biblia ne spune că judecata de apoi a oamenilor se va face prin gruparea lor la stânga și la dreapta judecătorului. Cei din stânga sunt condamnați a merge la Iad, iar cei din dreapta se vor bucura de desfătările Raiului. Este probabil că din inspirația biblică plecând, noțiunea „stângii” are până astăzi un sens pejorativ, iar aceea a „dreptei” unul înbucurător, ori de câte ori o poziție oarecare vine în discuție. Chiar în viața de toate zilele, a sta cineva de-a dreapta sau de-a stânga unui personaj, însemnează că ocupă o poziție mai superioară, respectiv mai inferioară în scara ierarhiei considerate.

Oricum am judeca lucrurile, „dreapta” în sensul real al înțelegerii noțiunilor a fost totdeauna preferată „stângii”, dacă nu chiar direct râvnită. În consensul general al judecății omenești, oricine ar fi fost pus să aleagă între cele două pozițiuni, s'ar fi îndrumat și se îndrumă încă și astăzi în mare măsură, în spre „dreapta”. De aceea, dacă „stânga” nu spune mare lucru, „dreapta” așa cum vede omenirea poziția respectivă, poate să însemneze: bine, onoare, sau mărire.

N'am putea preciza când s'a lărgit înțelesul noțiunilor de „dreapta” și de „stânga” spre a putea fixa și sensul ideilor unui individ. Fapt este că dela o vreme încoace gândirea oamenilor este clasificată cu ajutorul acestor cuvinte, cari aveau odată numai un rol de a fixa poziția relativă cum am spus mai sus, fie a unei persoane, fie a unui punct material. Astăzi ideologia de „dreapta” sau de „stânga” a unui om de litere este prin chiar aceste noțiuni, bine caracterizată.

Dar faptul nu s'a oprit aici. Noțiunea de „dreapta” sau de „stânga” a fost introdusă în domeniul activității politice, sociale și chiar economice, a oamenilor. Se pare că revoluțiunea franceză a fost în această privință punctul de plecare al lărgirii înțelesului noțiunilor de care ne ocupăm, căci se știe că în perioada de

mare fierbere a ei, atunci când urmau să se legifereze drepturile omului, deputații revoluționari au obișnuit să ocupe locurile din stânga din adunările legislative. Este probabil deci că din acest fapt s'a consacrat noțiunea de „stânga” tinzând să fixeze o ideologie.

Luptătorii revoluțiunii dela 1789 au încercat să legifereze libertatea, egalitatea și fraternitatea. Conținutul utopic și în orice caz abstract al acestor cuvinte, a fost în scurtă vreme demascat. Totuși fiindcă revoluțiunea franceză a răsturnat complet unele stări de lucruri de până atunci, ele au rămas cu frumosul lor răsunet, constituind nu numai o lozincă ademenitoare, dar dând celor ce le-au formulat o aureolă deosebită.

Această aureolă a fost cumva justificată. Față cu trecutul, revoluțiunea franceză a adus o notă rațională, în metodele de guvernare și administrative. Un impuls umanist a însoțit această notă rațională așa că militanții revoluțiunii au fost priviți ca realizatori ai unei lumi mai bune. Așa se face că înțelesul noțiunii de „stânga” s'a răsturnat, cel puțin în sens ideologic, iar astăzi printr'o greșită interpretare a faptelor, a fi de „stânga” însemnează pentru naivi și pentru nepătrunzătorii în tainele realității, suprema chemare. De unde deci înainte „dreapta” dădea supremul onor, astăzi „stânga” este ideologia pe care o savurează orice neformat, chiar dacă nu are ideie de ordinea în care se studiază. Stânga este deci actualmente domeniul ideologiei politice economice și chiar literar în care se complac inși, cari vor să impună. În anumite acte și în multe domenii noțiunea a degenerat, încât în numele stângii se fac astăzi multe isprăvi cu răsunet.

Plecând dela actele revoluțiunii franceze, stânga politică pretinde să reformeze lumea mai radical, trâmbișând pe seama tuturor egalitate și fraternitate. Se pare că lozincă „stângii” politice de a da și libertate completă tuturor, a suferit o oarecare amputare, pentru că acolo unde acest regim s'a realizat, se pretinde că numai libertatea lipsește. Lipsesc însă cu siguranță și celelalte componente ale lozincii. Lipsesc egalitatea pentru că departe de a se prezenta fiecare cetățean egal, el este diferențiat de

semenul său prin clasă și categorie. Lipsește apoi fraternitatea tocmai fiindcă lozinea a fost lipsită în realizare, de celelalte caracteristici ale sale.

Lipsa libertății din regimul politic de stânga a fost atât de mult extinsă, încât prin manifestări concrete acest regim revine prin felul cum urea să se realizeze, la senzul biblic, al noțiunii. Senzul biblic al noțiunii de stânga caracteriza și caracterizează puterea diavolului. Ori regimul de stânga tinde tot mai mult să se apropie de demonic. Prin înseși faptele sale, regimul de stânga își desminte permanent programul și felurile și se dovedește a fi o himeră periculoasă pentru conviețuirea omenească.

Ideologii de stânga ai vremii noastre păcătuiesc în primul rând printr'o insolentă nesinceritate. Ei își dau perfect seama, că ceiace propagă, nu vor putea niciodată înfăptui. Lăsăm la o parte libertatea inexistentă acolo unde regimul de stânga e în practică. Dar chiar egalitatea constituie o noțiune imposibil de realizat, deoarece inegalitatea este un element natural, dirijat în parte de factori abstracți și de natură imponderabilă, cărora omul nu le poate comanda. Căci e destul să ne dăm seama de situația neegală din punct de vedere urbanistic a statului față de oraș, pentruca să ne convingem că ne găsim în fața a două entități sociale, cari nu pot fi niciodată ridicate pe acelaș plan de nivel.

Și cu toate acestea adoratorii regimului de stânga propoveduesc permanent că regimul respectiv va construi oameni perfecți egali. Ori am amintit numai un singur element care se opune acestui fenomen de uniformizare omenească. Câte alte elemente, poate chiar mai importante nu-și vor spune cuvântul lor, atunci când se va încerca cu impetuozitate aducerea personalității la acelaș numitor.

În al doilea rând, ideologii, de stânga calcă ei înșiși percepțiile fraternității. Ei pretind dela alții ceea ce singuri repudiază. Fraternitatea se manifestă prin simțăminte reciproce de respect și iubire între indivizi, chiar când ei nu au aceiaș credință politică sau acelaș ideal social. Ori pretutindeni unde acest regim se aplică, intoleranța față de alte păreri e dusă la extrem, și răsbunarea feroce

este mijlocul cu care se pecetluiește fraternitatea.

Văzut în general, regimul politic de stânga constituie actualmente o monstruozitate, care nu mai are nimic a face cu lozinea în numele căreia luptă. De aceea e de mirare că se mai găsească oameni, cari să-i ia apărarea și mai cu seamă să-i voiască înfăptuirea. Departe deci de a putea da omului o posibilitate de trai mai bun, regimul de stânga s'a consacrat în a răsturna și distruge bunurile spirituale ale omenirii, propagând o viață mecanizată și seacă de orice fenomen sufletesc.

De aceea adevărul real e că regimul de stânga forțează conviețuirea omenească într'un sens voit, ceea ce nu are a face nici cu libertatea, nici cu egalitatea și cu atât mai puțin cu fraternitatea. Astfel pretenția regimului de stânga de a îmbunătăți viața, constituie un cinism revoltător, care nu vedem cum mai poate servi cuiva de trambulină politică, cum deasemenea nu ne putem închipui sub ce stare psihică se află acela, care mai adoră acest regim și-i etalează firma.

Este un neadevăr sfruntat că regimul de dreapta e incapabil să realizeze în limitele posibilității, o îmbunătățire a relațiilor de conviețuire omenească. Din contră în multe țări acest regim a făcut mai mult pentru binele comun, decât orice regim de stânga. Germania de exemplu, țara unde practica regimului de stânga a fost nimicită, poporul se simte mult mai bine decât în Spania. Iar fiindcă veni vorba de Spania să nu trecem mai departe fără a ne exprima oroarea față de procedeu cu care țara e guvernată. Acest procedeu constituie o degradare desăvârșită nu a noțiunilor de libertate, egalitate și fraternitate, ci a civilizației însăși. El mai stigmatizează în acelaș timp noțiunea de om, fiindcă a lăsa ca o ceafă de intruși abrutizați să-și bată joc de cultura și morala generală, însemnează a distruge cu voință, credința omului în sfințenia vieții. Pactul de neintervențiune pornit din Franța nu este altceva, decât un sprijin direct acordat aceloră cari luptă pentru nimicirea a tot ce e sfânt în esența din care s'a plămădit ființa omenească.

Ori unde s'a realizat ceva care să pună pe individ într'o poziție superioară

din punctul de vedere al concepției vieții, ridicându-l să privească lucrurile printr'o prismă etică, n'a fost sub egida regimului de stânga. Din contră, fără ca Europa sau America de ex. să fi fost guvernate de un regim de stânga, au introdus atâtea inovațiuni de umanizare socială, încât s'a înstăpânit peste tot legătura abstractă între indivizi și un fel de a vedea viața sub o formă superioară, care comandă și prefinde ajutorul reciproc al acestora.

În fond dacă „stânga” și „dreapta” au vre-un sens când e vorba de a preciza lucrurile așa cum le-am arătat în primul alineat al acestui articol, constituiesc o absurditate atunci când e vorba de a caracteriza regimul politic. Aceasta pentru că precum am văzut, regim de „stânga” sau regim de „dreapta” nu poate să spună nimic, deoarece chiar dacă regimul de „stânga” ar fi capabil să îmbunătățească viața omului, cel de dreapta s'a dovedit tot așa de uman și înțelegător. Propriu zis regimul îl face omul conducător al colectivității. Dacă el își înțelege bine misiunea, rezultatele vor fi frumoase, societatea se va înobila; este însă acest om incapabil să privească misiunea sa printr'o prismă a folosului și binelui general, desigur că societatea pe care o conduce se va abrutiza. Așa că extinderea noțiunii de „stânga” sau „dreapta” spre a preciza un regim politic este o absurditate. „Stânga” sau „dreapta” va rămâne numai cu cele două înțelesuri: spațial și biblic, fără a fi vreodată în stare să iasă din aceste interpretări, prin însăși valoarea și esența lucrurilor cari se desprind din ele. Chiar dacă prin absurd am admite lărgirea noțiunii de „stânga” la fenomenul politic, ea rămâne totuși congruentă la înțelesul ei biblic; niciodată acest regim nu poate să dovedească că s'a îndepărtat de oropile satanice.

ING. GH. BRÂNDUȘ.

„Vai de biet român, săracul!...”

În Statul românesc, mai ales la oamenii dela conducere, indiferent, că sunt în guvern sau în opoziție, parcă totul se face de paradă. Guvernul aduce legi, cari nu numai că nu contribuie în măsură cuvenită la dezvoltarea economiei naționale, în care se cuprinde și bunăstarea individuală, ci acele legi îm-

piedică, zădărnicesc truda de zeci de ani depusă pentru propășirea economiei naționale, legi de paradă poate frumoase, poate bune în teorie, dar în realitate fac imposibilă activitatea constructivă. Guvern și opoziție se căznesc apoi să mobilizeze cetățenii, întrunindu-i în adunări de provincie și din capitala țării. Unele adunări, ca să proslăvească guvernul, altele să-l înjure. Și să înjure cetățenii și străinii, cari nu fac parte din neamul nostru românesc, că dânșii se îmbogățesc din sudoarea acestui neam. Atât osanalele unora, cât și injurăturile altora sunt mai mult pentru paradă. De ochii lumii, pe care o țin într'o beție continuă, în loc să se nizuiască oamenii să facă ceva corect pentru promovarea forțelor productive ale nației.

Câteva pilde din cele multe :

Nici unui conducător, nici unui președinte a celor multe partide politice nu i-a trecut prin minte, că desrobirea nației de sub jugul economic al străinilor se poate face în primul rând prin valorizarea produselor agricole : cereale, vite și fructe. Sau dacă i-a venit în minte a crezut sau crede, că nu e potrivit a se interesa, în deosebi și mai înainte de toate, de aceasta chestie, fără soluționarea căreia tot spectacolul public e cam de prisos.

În ăst an, ca în toți anii de altfel, producția de nuci a fost lăsată la voia întâmplării, s'a vândut pe prețul de 10—12 Lei kg. Nu apreciez și nu pot constata, fost-a acest preț mic sau mare. Ci constată, că producția a fost cumpărată de evrei. Un evreiaș, care acum sunt câțiva ani era sărac lipit pământului, a fost în stare să adune cumpărând 3 vagoane de nuci dela români și — având personal ajutor tot români. Admițând că evreiașul va câștiga un Leu la kg., la 3 vagoane rezultă un câștig de 30.000 Lei, în decurs de numai 1—2 luni! După aceea va urma altă afacere. Și adunările pot injura... Noi nu-l injurăm pe acel evreu, ci mai că îl simpatizăm. Pentru că dacă nu se arunca el cu alți tovarăși pe piața de nuci, aceasta marfă, producția trudnică a românului nu se putea valoriza nici cu acest preț. Ci oricât de paradoxal s'ar părea, ne vine să injurăm bărbații dela conducerea tuturor organizațiilor politice. De ce nu s'a aflat unul sau doi sau zece, să valorizeze, să organizeze valorizarea produselor nației?

De ce nu s'a aflat debușee prin cele țări consumătoare ale produselor noastre, doar avem pe acolo atâtea consulatate, susținute cu banii scumpi ai țării, adunați din sudoarea de sânge a noastră?

Admițând, că printr'o organizație rațională a valorizării produselor țărănești, în special a nucilor, s'ar fi putut obține un plus de preț de numai 1 Leu la kg. în favorul țărănimii, la 3 vagoane erau 30.000, la 300 vagoane, cât a fost producția aproximativă a

unui singur județ, după datele statistice ale Ministerului de agricultură, la 300 vagoane erau 3 milioane Lei, vărsați în punga țaranului și în economia națională! Și pe țara întreagă erau câteva zeci de milioane.

Și acum să trecem la altă chestie, valorizarea altor produse: a prunelor, din cari producem țuică, în lipsa de a le putea valoriza în alt mod. Valorizarea merelor și perelor a fost totdeauna neglijată mai ales în Ardeal.

Ci că Statului nu i-ar fi agreată producerea de țuică. Pe de-o parte, ca să desrădăcineze alcoolismul, iar pe de alta, ca să încurajeze producția vinului.

Desrădăcinarea alcoolismului s'a încercat în America, fără succes. Incurajarea producției de vin? Bun. Dar populația de prin cele văi și dealuri nu poate planta vie, căci nu-i prieste clima. Și de altfel nici nu e bine ca întreagă populația, să producă. Deci până nu avem puțința de-a ne valoriza fructele — (pipernicite, la dealuri) — în alt mod, nu e cumințe să punem tot felul de piedeci, să iscodim tot felul de șicane pentru mărunții producători de țuică. Ci supunând producătorii la o taxă rațională în favorul Statului, să încurajăm și aceasta producție și în legătură cu dânsa — producția de fructe.

Cu privire la fabricarea de țuică avem o lege încurcată, în tot cazul păgubitoare pentru producătorii de fructe din regiunile muntoase. 80% din acești producători totdeauna și-au vândut fructele, prunele, în stare crudă, fiindcă pe de o parte aveau puține, de multe ori numai 6—10 Hl., iar pe de altă parte nu aveau uneltele recerute pentru fabricarea țuicii. Și se aflau în fiecare sat câțiva români, cari cumpărau cu preț de concurență fructele celor mai săraci. Acest aranjament firesc a dispărut, fiindcă legea supune pe orice cumpărător de fructe pentru fabricarea țuicii, la dispoziții șicanatoare și costisitoare. Fiecare fabricant de țuică din prune cumpărate trebuie să-și provadă cazanul cu un anumit aparat de control, a cărui mod de construcție nu e stabilit, astfel că dacă într'un an ai spesat sume considerabile cu procurarea unui astfel de aparat, nu ai siguranța, că acelaș aparat e îndestulitor pentru controlul producției de alcool și pentru anul viitor! Apoi trebuie să așezi organelor financiare cantitatea exactă a mărfii cumpărate. Spre acest scop îți trebuiesc socoteli aritmetice cu numărul Ludolfic („pi“ egal 3.14), atunci când țaranii noștri sunt analfabeți, iar în comună doar nu se află nici o măsură exactă! etc. etc. etc., Dispoziții, făcute în birourile ministeriale de oameni, cari par a fi necunoscători ai sărăciei, al gradului de cultură al populației dela țară. Prin urmare micii gospodari nu mai cumpără prunele, a dispărut concurența, sărăcimea obosește ducând fructele în spate sau apoi împărțind valoarea lor cu căraușii, cari le transportă până în a treia comună, unde s'a instalat câte un fabricant cu puteri materiale

mai mari, care fabricant poate îndeplini recerințele legii. Și lipsit de concurență cumpără marfa țaranului pe prețul care îi place! În partea cea mai mare acești fabricanți sunt străini de neamul nostru. Noi îi înjurăm, nedându-ne seama, că dacă nici ei nu ar cumpăra între astfel de condițiuni produsele țărănești, acestea și-ar pierde și valoarea care o au.

E drept că în timpul din urmă s'au luat dispoziții mai blânde, admițându-se, ca un producător să mai poată cumpăra 1/3 parte sau cam așa ceva, pe lângă producția sa, în care caz nu-ți trebuie cazan — cu cias cu cuc...! — Până aduci în congruență aceste noi dispoziții cu articolele încurcate ale legii, trebuie să tot bați la ușile autorităților, să tot umbli dela Ana la Caiafa, până ți se rup încălțămintele, când obosit și descurajat, o dai dracului afacere! De ce nu s'a menținut pentru fabricația țărănească sistemul dinainte de războiu eventual cu noii modificări? După acest sistem plăteai taxa pe o durată de timp de fabricație. Și odată taxa plătită nu te mai molesta garda financiară cu dresare de procese verbale, cari bagă groază în omenimea nepricepută, amenințând țaranii la tot pasul cu contravenții, și atunci când ție țaran simplu și cinstit, nici prin gând nu-ți trece că ai violat legea.

Remarcăm pentru nu știm a câta oară, că destinul neamului românesc a fost de o sălbatecă vitregie. Noi ardelenii, trăind mai mult timp sub cnutul străin, am înțeles mai curând, că ridicarea neamului nostru la o situație materială mai bună, deci la oarecare independență politică, — atârnă dela forțele noastre economice. Ne-am adunat sărăcia, ne-am pus-o în cooperare și am înjghebat mai în fiecare centru mai de seamă câte un organ economic, numit institut de credit. Constituite din sărăcie, de sine înțeles, nu aveau în parte covârșitoare, temelii puternice de zeci de milioane. Totuși reprezentau și cele mai modeste instituții câte un capital de cel puțin 100.000 coroane aur. Și era ceva. Și fiecare român conștios de forța economică ce o aveau aceste mici organizații, era mulțumit, era mândru de existența lor! Ba, aceste mici organizații — de mare valoare, constituiseră spre controlul lor propriu și spre a duce o luptă mai dârză pe terenul economic o uniune a lor numită: „Solidaritatea“ cu sediul în Sibiu. Băncile noastre, sub îndrumarea „Solidarității“ formau armata economică respectabilă a populației de dincoace de Carpați. Cu o astfel de armată ne-a ajuns întregirea neamului.

Și fatal, în loc ca aceasta armată să fie considerată ca ceace a fost înainte de războiu și să fie întărită cu ajutorul fraților mai înstăriți, a fost pur și simplu defăimată cu invective de bănci cămătărești etc., supusă oprobriului public și desființată!..

Nu mai încape, credem, nici o discuție, că modestele noastre așezăminte de credit au avut rol covârșitor în ridicarea poporului la bună stare, în de-

șteptarea conștiinței lor naționale. După înfăptuirea unității naționale, aceste băncuțe sub comanda „Solidarității“, ar fi putut fi cel puțin sădișul plăpând, din care s'ar fi putut desvolta și întări o organizație de dimensiuni colosale, spre a cuceri din mâinile străinilor puterea economică, ceva din care se alimentează nația și fără de care toate perorările, tot strigătul pejorativ la adresa străinilor este egal cu zero.

Băncuțele noastre erau un organism *gata*, dacă vreți, în miniatură, cari sprijineau după puțină comerțul și meseriile din sânul neamului. Erau organele serviabile, cari în măsura puterilor lor, ajutau tot felul de strădanii. Cumpărau și vindeau produsele agricole sau cel puțin mijloceau negoșul acestor produse. Legea bancară le-a interzis aceasta indeletnicire, probabil ca să excludă bruma de concurență ce o făceau neguțătorilor străini de neamul nostru!...

În realitate ce s'a petrecut după întregirea neamului în jurul așezămintelor noastre economice, băncile ardelenne? Mai întâiu li s'a redus cu jumătate capitalul. Jumătatea rămasă apoi s'a devalvat. A urmat conversiunea dezastruoasă. În urmă legea bancară par'că are menirea de a arunca și dânsa câteva lopeți de țărână pe sicriul, în care se îngroapă eroicul nostru așezământ economic! Căci în urma conversiunii, care cu drept cuvânt a produs spaimă în sufletele creditorilor, oameni sârguincioși și cumpătași, cine s'ar mai încumeta, să-și mai pună agoniseala trudnică la înmulțirea capitalului unui așezământ economic, care n'a avut nici un sprijin în legile, în baza cărora a depus în trecut aceia agoniseală?! Admițând totuși că ar mai fi cineva, care ar avea îndrăzneala să-și mai pună agoniseala în serviciul economic, de unde să adune milioanele cerute ca condiție de funcționare a băncilor modeste cari ne-au mai rămas? Doară este știut că suntem săraci. Și evident că nu tot natul poate fi — parlamentar... Iar de unde nu-i, nici dracul nu poate lua!

Astfel mândra noastră armată economică moare. Legea bancară aruncă pământ pe sicriul în care se înmormântează. „Solidaritatea“ plânge cu amar în fața ceremoniei de înmormântare. Poporul român îmboldit de instinctul de a trăi se sbate în sclăvia economică a străinilor. Mulți din neamul românesc înjură pe acești străini voind să curme, prin vorbării mai mult sau mai puțin plăcute sclăvia, dar fără de a face ceva concret, pentru stârpirea sclavajului, decât doar vorbe, cari eventual pot fi distractive, dar n'au darul de-a alina foamea!...

De aceia, oricât de paradoxal s'ar părea noi suntem mai aplicați a înjura pe cei dela conducere, guvern și opoziție, decât a înjura pe cei străini de neamul nostru, a-i înjura — pentru simplul motiv că, mai șireți fiind, trag maximul de folos din nepriceperea, din tembelismul nostru. Pe deasupra oftăm și

noi cu nația, în fața imposibilității de-a trăi cătuși de cât mai omeneste în aceasta țară dotată cu cele mai mari bogății și ocârmuită de oameni de neamul nostru!...

B r a d.

L. VRACIU.

Cronica economică.

— Importanța existenței Micii Înțelegeri nu este numai de ordin politic ci și economic. Pentru strângerea legăturilor comerciale dintre România și Cehoslovacia mai ales s'au depus eforturi din ambele părți interesate. Se pare că aceste eforturi au început în timpul din urmă să-și producă efectele.

Cu ocaziunea aniversării Unirii Ardealului cu Patria Mamă din anul acesta, ziarul „Argus“ a cerut dlui Jan Trebicki, președintele camerei de comerț din Praga să-și expună punctul de vedere, care, desigur, este și părerea cercurilor oficiale economice cehoslovace. Discuția s'a purtat asupra următoarelor probleme: Colaborarea camerilor de comerț, schimbul de mărfuri, plățile comerciale între România și Cehoslovacia și organizarea economică a țărilor cari compun Mica Antantă.

— Luni 7 Decembrie 1936 va sosi în București o delegație trimisă de guvernul Elvețian în scopul de a începe negocieri cu reprezentanții guvernului român pentru ajustarea acordului de plată existent între aceste țări la situația prezentă. Tratatul anunțat însă pare că sunt primele negocieri, din cele reclamate de ultima operațiune monetară a guvernului român. Noul regim monetar al României, după informațiile noastre, cere acomodări noi a acordurilor vechi. Tot în cursul săptămânii viitoare vor începe tratative spre a se soluționa și plata arieratelor în Olanda.

— Știri apărute în presa românească ne afirmă, că în Bulgaria s'au produs în ultimul timp, în mod tacit și pe îndelete, unele schimbări economice de natură a spori în mod foarte sensibil bunăstarea popoului. Un spirit nou și-a făcut drum în păturile largi ale producătorilor agricoli rurali, de unde statisticele cu 4—5 ani arătau că statul vecin nu exporta decât un număr restrâns și mereu acelaș de produse agricole: tutun, cereale, legume, semințe de floarea soarelui, ouă și vite mai puține. Azi situația este schimbată. Cerealele și legumele se cultivă numai pentru satisfacerea nevoilor interne. Locul acestor bunuri a fost luat de fructe și alte plante variate. Cu deosebire cultura de struguri, mere, fragi, prune, soia, floarea soarelui, printr'o rațională exploatare, tinde să dobândească monopolul comerțului exterior și să devină principală sursă de bogăție. Bulgaria a fost cea dintâi țară, care a suprimat sistemul încurajării industriei naționale prin taxe exorbitante și în dauna agriculturii. Suprafața cultivată cu soia, de pildă, a crescut dela 30.000 Ha cât era în 1935, la 56.000 Ha în 1936. Înainte de 1932 era pur și simplu inexistentă. La fel a crescut cultura bumbacului, dela 8.000 Ha în 1932 la 50.000 Ha în 1936. Standardizarea cerealelor azi în ființă a fost una dintre preocupările de căpetenie ale vecinilor dela Sud. În momentul de

față noui industrii viabile sunt în curs de a lua naștere.

— Exportul nostru de mărfuri și produse din anul acesta pe primele 10 luni a fost mai activ ca niciodată în cei 6—7 ani din urmă. Soldul în favoarea noastră este de 6.078 milioane Lei. Cauzele cari au determinat acest sold excedentar al comerțului nostru exterior pe anul în curs se pare că ar fi următoarele: 1. Situația internațională foarte încordată și grija statelor de a se aproviziona pentru izbucnirea unui eventual război; 2. România este singura țară agricolă, care s'a bucurat în anul acesta de o abondentă recoltă de cereale, mai cu seamă de grâu, ceea ce i-a permis a-și plasa disponibilul exportabil în cele mai avantajoase condiții și 3) Intensificarea exportului în compensație de către comercianții străini din țările cu devize libere.

Influența binefăcătoare pe care o va exercita acest sold asupra economiei noastre naționale este în afară de orice discuțiune. O învioreare a comerțului nostru și o mai promptă și ușoară lichidare a datoriilor noastre comerciale și publice în străinătate sunt primele concluziuni pe cari suntem în drept să le tragem din analiza de mai sus.

— După datele comunicate de Institutul Internațional de Agricultură din Roma, disponibilitățile și nevoile mondiale se prezintă după cum urmează: Producția totală de grâu a globului, cu excluderea Rusiei Sovietice, Chinei și Turciei, este mai mică decât producțiunea din anul 1935 și cea mai slabă obținută dela 1922 încoace. Țările exportatoare au avut în 1936 o producțiune mai bună decât în anul 1935, în special țările exportatoare din bazinul Dunării. Argentina de asemenea se anunță cu o producție mai mare decât în anul trecut. Din contră, producția țărilor importatoare este în deficit, în raport cu anii ultimi.

Disponibilitățile mondiale pentru export în anul 1936/37, sunt inferioare cu 20 milioane chintale față de disponibilitățile din anul trecut, fiind cele mai reduse înregistrate într'o lungă serie de ani. Totalul acestor disponibilități este de 183 milioane de chintale.

În schimb, nevoile țărilor importatoare sunt mai mari decât în anul trecut. Pentru importul țărilor din Europa se cer circa 114 milioane chintale, mai mult, deci, cu 18 milioane chintale, ca nevoile în 1935. Prisosul recoltei din 1935 nu poate satisface nevoile de import ale lumii, trebuind a se recurge la preluări din rezervele anilor trecuți. La 1 August 1937 nu se vor găsi în lume decât 35 milioane chintale de grâu. Asta înseamnă că enormele cantități de grâu nevândut (170 milioane chintale în 1933), cari au apăsât greu asupra prețurilor mondiale timp de mai mulți ani de zile, au fost în cea mai mare parte consumate. Totuși cauza principală a scăderii stocurilor nu constă în micșorarea consumului, ci în reducerea recoltelor în America de Nord în 3—4 ani.

— În ziua de 30 Noembrie anul curent s'a semnat la Ministerul de Industrie și Comerț acordul tehnic româno-jugoslav privitor la schimbul de petrol și cupru.

Prin acest acord, guvernul român se obligă să procure guvernului jugoslav 55.000 tone de produse petrolifere anual, așa cum s'a stabilit prin protocolul dela 11 Octombrie 1936. Această cantitate va fi furnizată în două tranșe.

Livrarea produselor petrolifere se va face o lună după delegațiile celor două guverne vor fi luat cunoștință de ofertele societăților de petrol românești și în condițiile pieții mondiale a petrolului și vor fi fixate prețurile de comun acord în lire sterline aur. Prețurile vor fi stabilite fob. frontieră.

În ce privește condițiile de plată se prevăd următoarele dispozițiuni în acordul semnat: Guvernul jugoslav vinde, cel român cumpără cantitatea de cupru necesară stabilimentelor militare, echivalentă cu prețul petrolului furnizat. Petrolul se va plăti prin bonuri de tezaur emise în baza depozitului de lire sterline aflător la B. N. Jugoslavă sau în baza ori cărui altui depozit de valută forte. Societățile românești furnizoare de petrol își vor primi drepturile depunând la Banca Națională bonurile de Tezaur, pentru care li-se va elibera contra-valoarea în lei. Dobânda bonurilor de tezaur nu va fi în nici un caz mai mare decât scontul Băncii Naționale, la data emisiunii lor și nu se vor putea vinde decât Băncii Naționale. La scadență (1 Iulie și 1 Noembrie a fiecărui an), bonurile de tezaur vor fi primite de Banca Jugoslavă, care, în acest scop, va deschide un cont în lire sterline aur. Dacă vor mai rămâne bonuri de tezaur neachitate, după epuizarea plății cuponului, plata bonurilor se va face în devize libere.

S. P.

Aviz.

În 13 crt. orele 9.30 a. m. se va ținea adunarea generală a „Solidarității“ (la Cluj), precum s'a anunțat.

Toate băncile sunt rugate să trimeată reprezentanți sau procuri de reprezentare.

Sibiu, 5 Decembrie 1936.

„SOLIDARITATEA“.

CRONICA

Comemorarea Ion Al. Lapedatu și sărbătorirea Dilor Alex. și Ion I. Lapedatu. Au mai intrat felicitări dela următorii:

Montecarlo: N. Titulescu.

București: N. Ghica-Budești.

Beiuș: Reun. femeilor române, Prezidenta Angela Sălăgeanu-Buteanu.

Cluj: Emil C. Racoviță. Prof. R. Demetrescu.

Iași: Prof. univ. Tafrali

Sibiu: Zoe Comanescu. Dr. Zeno Oprea. Dr. Enea Papiu.

„INDUSTRIA AURULUI“, soc. anon. în Abrud.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai soc. an. „Industria Aurului“ în Abrud se convoacă prin aceasta la

a XII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în ziua de 19 Decembrie 1936, la orele 10, iar în caz de neconstituire în ziua de 30 Decembrie 1936, la orele 10 la sediul societății, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul Consiliului de administrație și a Comitetului de Censori, bilanțul anului de gestiune 1935 și hotărâre cu privire la profitul arătat în el;
3. A decide asupra întregirii locurilor vacante din Consiliul de Administrație;
4. A alege Comitetul de Censori pentru un period de 3 ani;
5. Fixarea jetoanelor și a diurnelor;
6. Eventuale propuneri făcute în cadrul statutelor.

Abrud, la 24 Noembrie 1936.

Consiliul de Administrație.

NOTA. Acțiunile se vor depune în sensul articolului 12 al statutelor la cassa noastră și la toate băncile membre ale „SOLIDARITĂȚII“.

Activ.		Bilanț general încheiat la 31 Decembrie 1935.		Pasiv.	
		Lei	b.		
Cassa		171.990	—	Capital	10.000.000
Acționari		212.350	—	Spese de fondare	4.877
	5.450.000			Răscumpărări de părți	73.780
Teritorii miniere (amortizat)	180.000	5.270.000	—	Escompt	2.372.258
Clădiri		1.700.000	—	Conturi curente	981.876
Imobile		700.000	—	Profit net	1.840
	46.800				
Mobilier (amortizat)	4.680	42.120	—		
	410.000				
Linia industrială (amortizat)	41.000	369.000	—		
	1.050.000				
Galerii și puțuri (amortizat)	105.000	945.000	—		
	2.620.000				
Mașini (amortizat)	262.000	2.358.000	—		
	160.000				
Unelte și utenzilii (amort.)	16.000	144.000	—		
	1.380.000				
Instalația electrică (amort.)	138.000	1.242.000	—		
Diverși debitori		267.020	—		
Depuneri proprii		13.151	—		
		13.434.631	—		
					13.434.631

Debit.		Profit și Pierdere		Credit.	
		Lei	b.		
Interese de cont curent		17.207	—	Aur	5.823.553
Plata muncitorilor		2.783.161	—	Interese de depuneri	3.823
Materiale		1.707.427	—		
Spese generale		251.844	—		
Salarii		175.500	—		
Impozite		137.124	—		
Chirii		9.600	—		
Amortizări		743.673	—		
Profit net		1.840	—		
		5.837.376	—		5.837.376

Abrud, la 31 Decembrie 1935.

Pentru contabilitate: ss. Elena Balta.

ss. Dr. Candin David, dir. adm. ss. Dr. M. Bologa. ss. Dr. Zosim Chirtop. ss. E. Tilea. ss. Dr. Pop.
 ss. Ing. V. Lazare. ss. Ing. Borza. ss. G. Borza ss. Dr. George David. ss. Ionel David, casier.
 ss. Dr. Victor Stanciu. ss. Ing. Damian David. ss. Ueturia Dr. Pop. ss. Dr. George David. ss. Alex. Cicio Pop.

S'au controlat din poziție în poziție și s'au aflat în consonanță cu registrele societății.
 Abrud, la 24 Noembrie 1936.

ss. I. Fodoreanu.

ss. Damian Pop.

ss. Emil A. Chiffa, expert-contabil.